

Α) ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οι προοπτικές της αμερικανικής οικονομίας

Η οικονομία των ΗΠΑ βρίσκεται στο επίκεντρο μιας δυσεπίλυτης οικονομικής εξίσωσης:

A) Από τη μία πλευρά, η στεγαστική κρίση των δανείων «sub prime» προκάλεσε ένα ντόμινο εξελίξεων: πτώση της κατασκευαστικής δραστηριότητας, κατακρήμνιση της αξίας των ακινήτων, κλυδωνισμοί στις χρηματαγορές και στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, κατάρρευση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αναρίθμητες κατασχέσεις ακινήτων, «στέγνωμα» της αγοράς, περιορισμός της απασχόλησης, μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης, απώλεια εμπιστοσύνης και, τελικά, χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Η μεν Κεντρική Τράπεζα (Fed) αντέδρασε με μειώσεις των βασικών της επιτοκίων, διευκολύνοντας το διατραπεζικό δανεισμό για τη διατήρηση της ρευστότητας στην αγορά χρήματος, ενώ, ξεφεύγοντας ακόμη και από την παραδοσιακή «hands-off» προσέγγισή της, στήριξε έμπρακτα τους κλυδωνιζόμενους κολοσσούς (Bear Sterns, Fannie Mae & Freddie Mac), η δε κυβέρνηση προέβη σε «ένεση ρευστότητας» ύψους 152 δις. δολ. (εφάπαξ φοροαπαλλαγές για τα νοικοκυριά και κίνητρα για τις επιχειρήσεις), με το επονομαζόμενο «Stimulus Package».

B) Αντίρροπα στις προσπάθειες αυτές, όμως, λειτουργούν οι διεθνείς συνθήκες: οι πολύ υψηλές τιμές καυσίμων, βασικών πρώτων υλών και τροφίμων, σε συνδυασμό με τη διολίσθηση του δολλαρίου, αυξάνουν δραματικά τις εξωγενείς πληθωριστικές πιέσεις, δημιουργώντας φόβο στασιμοπληθωρισμού.

Με βάση αυτήν την εικόνα, μια περαιτέρω μείωση των επιτοκίων από τη Fed, προκειμένου να στηριχθεί η οικονομία, θα ενέτεινε τις πληθωριστικές πιέσεις, ενώ αντίθετα μια πιθανή αύξησή τους, ως το παραδοσιακότερο «εργαλείο» για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού, θα στερούσε την οικονομία από την αναγκαία αναπτυξιακή ώθηση. Δεν αποτελεί, λοιπόν, έκπληξη που η Fed προτιμά, κατά το τελευταίο διάστημα, να διατηρεί τα επιτόκια σταθερά.

Καλές ειδήσεις για τον εξαγωγικό τομέα

Πολλοί είναι οι ειδικοί που πιστεύουν, ότι η συνεχής αύξηση των αμερικανικών εξαγωγών είναι ο κυριότερος παράγοντας που απέτρεψε την αμερικανική οικονομία, ως τώρα, από το να εισέλθει σε φάση πλήρους ύφεσης. Η άποψη αυτή μοιάζει να επιβεβαιώνεται και από τα πιο πρόσφατα στοιχεία: τα τελευταία 2 χρόνια, ο εξαγωγικός τομέας συνεισέφερε 150 δις. δολ. στο αμερικανικό ΑΕΠ, ενώ περίπου άλλα 200 δις. αναμένεται να προστεθούν ως το τέλος του 2009. Αντίστοιχα, το πρώτο εξάμηνο του 2008 οι εξαγωγές συνέβαλαν ποσοστιαία κατά 1% στην αύξηση του ΑΕΠ, όταν, κατά το ίδιο διάστημα, η οικονομία αναπτυσσόταν με ρυθμό 0,8%. Είναι, βέβαια, γεγονός, ότι πίσω από την αυξανόμενη διεθνή διείσδυση των αμερικανικών προϊόντων «κρύβεται» η εξασθένιση του δολαρίου, το οποίο από το 2000 ως σήμερα έχει χάσει περίπου 30% της αξίας του. Μέσα από την εξέλιξη αυτή, όμως, οι αμερικάνικες επιχειρήσεις έχουν αποκτήσει πλέον περισσότερες προσβάσεις, μονιμότερη παρουσία και πιο ανταγωνιστικό «προφίλ» στις διεθνείς αγορές, την ίδια στιγμή που το -αστρονομικό- εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ, η μόνιμη ωρολογιακή βόμβα στα θεμέλια της αμερικανικής οικονομίας, δείχνει σημάδια συρρίκνωσης, παρά τις υψηλές διεθνείς τιμές πετρελαίου και πρώτων υλών. Για να μην χαθεί αυτό το momentum για την αμερικανική οικονομία, αυξάνονται οι πιέσεις με κύριο αποδέκτη την κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές του Νοεμβρίου, για τη χάραξη μιας λιγότερο προστατευτικής εμπορικής πολιτικής.

Και δεύτερο «Stimulus Package»;

Αν και δεν υπάρχει τρόπος να μετρηθεί επακριβώς, η γενική εντύπωση που επικρατεί στις ΗΠΑ είναι ότι η πραγματική επίδραση στην οικονομία της έκτακτης δέσμης μέτρων 152 δις. δολαρίων, στην οποία προχώρησε η αμερικανική Κυβέρνηση τον περασμένο Φεβρουάριο, ήταν κάτω του αναμενομένου. Το «πακέτο», αν και τεράστιο ως απόλυτο νούμερο, θεωρείται ότι ήρθε

πολύ αργά, ήταν μικρότερο του αναγκαίου και, ως προϊόν πολιτικών συμβιβασμών Κογκρέσου και Κυβέρνησης, υστερούσε σε στόχευση. Με την οικονομία στα πρόθυρα της ύφεσης και τη χώρα να διανύει προεκλογικό έτος, υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι πρόκειται να υπάρξει και δεύτερο «πακέτο» και, μάλιστα, πριν τις προεδρικές εκλογές το Νοέμβριο. Σε αντίθεση με το πρώτο «πακέτο» όμως, το «Stimulus Package 2» θα στοχεύει στις υποδομές, σε μια «μίνι» εκδοχή του New Deal της δεκαετίας του '30. Η Κυβέρνηση και το Κογκρέσο σχεδιάζουν να διοχετεύσουν περισσότερα από 15 δις. δολ., σε ορίζοντα 5ετίας για έργα υποδομής (αυτοκινητόδρομοι, αεροδρόμια, λιμάνια κλπ). Αυτές οι δημόσιες επενδύσεις υπολογίζεται ότι θα δημιουργήσουν περίπου 700 χιλ. θέσεις εργασίας, αναζωογονώντας την οικονομική δραστηριότητα και αυξάνοντας (μέσω της φορολογίας) τα δημόσια έσοδα.

Έλλειψη ρευστότητας στο Σικάγο

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από την Κεντρική Τράπεζα στο Χιούστον, ο δείκτης ρευστότητας των τραπεζών σε παναμερικανική κλίμακα βαίνει επιδεινούμενος. Ο συγκεκριμένος δείκτης υπολογίζει το ποσό των δανειακών υποχρεώσεων προς μια τράπεζα ως ποσοστό των επισφαλών δανείων αθροιζόμενα με τα πάγια που διαθέτει. Σύμφωνα με τους οικονομικούς αναλυτές, όσες τράπεζες παρουσιάζουν δείκτη άνω του 100% έχουν ισχυρές πιθανότητες να χρεοκοπήσουν λόγω έλλειψης ρευστότητας. Στον προσφάτως δημοσιευθέντα πίνακα, που περιλαμβάνει στοιχεία έως την 31^η Μαρτίου, εμφανίζονται τέσσερις τράπεζες με έδρα το Σικάγο στις πρώτες θέσεις.

Αύξηση των διαθέσιμων επαγγελματικών χώρων στο Σικάγο

Κατά 8,65% αυξήθηκε ο δείκτης κενών επαγγελματικών χώρων στο Σικάγο το 2^ο τρίμηνο του 2008, αντανακλώντας τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις. Ο δείκτης αυτός έχει να καταστεί τόσο δυσμενής από το 3^ο τρίμηνο του 2003, όταν ανήλθε σε 9,3%. Πτωχεύσεις και συνεχιζόμενη κατασκευαστική δραστηριότητα, έστω και με πτωτικές τάσεις, είναι οι βασικές αιτίες του φαινομένου. Σύμφωνα

με εκτιμήσεις, η τάση θα εξακολουθήσει για ολόκληρο το 2009.

Κατασχέσεις λόγω πτωχεύσεων στο Illinois

Οι κατασχέσεις ακινήτων λόγω μη εκπλήρωσης των δανειακών υποχρεώσεων μειώθηκαν κατά 16% τον Ιούνιο. Οι 8.157 κατασχέσεις που καταγράφηκαν είναι κατά 42% αυξημένες σε σχέση με το σύνολο του Ιουνίου 2007 και ένδειξη ότι η κρίση στην αγορά ακινήτων περνά σε άλλη καμπή. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά η πολιτεία του Illinois ευρίσκεται στην 13η θέση στις ΗΠΑ (η Nevada και η California βρίσκονται στις δύο πρώτες θέσεις).

B) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Σε ευρωπαϊκά χέρια η Anheuser-Busch

Η εξαγορά της ιστορικής εταιρείας-κολοσσού Anheuser-Busch, εδρεύουσας στο Milwaukee (καρδιά της αμερικανικής Ζυθοποιίας) και στο St. Louis, από τη βελγική *InBev*, στα μέσα Ιουλίου, προκάλεσε ανακατάταξη στον παγκόσμιο κλάδο και έστειλε πολλαπλά μηνύματα για τις δυνατότητες που έχουν (λόγω του ισχυρού ευρώ) οι επιχειρήσεις της Ευρωζώνης. Το τελικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε 49,9 δις δολ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις 40% του τζίρου της νέας εταιρείας θα προέρχεται από τις ΗΠΑ. Μετά από δίμηνη διαμάχη που προκάλεσε αντιδράσεις στους φίλους της αμερικανικής φίρμας, η νέα εταιρεία θα διατηρήσει και τις πέντε μονάδες που λειτουργούν στις ΗΠΑ και δεν θα αλλάξει το όνομα και την παραγωγή της παραδοσιακής μύρας Bud αλλά και των λοιπών σημάτων (Budweiser, Bud Light, Busch, Busch Light, Natural Light). Η *InBev*, που παράγει τη Stella Artois, καθώς και τις Beck's, Bass Pale Ale κ.α., επιτυγχάνει την κατάκτηση της σημαντικότητας αγοράς των ΗΠΑ, ενώ η νέα εταιρεία θα είναι πλέον η μεγαλύτερη ζυθοποιία παγκοσμίως, με μερίδιο αγοράς 25%. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 40,8% της τελικής τιμής πωλήσεως της μύρας είναι αποτέλεσμα της φορολογικής επιβάρυνσης.

Εμπλοκή στη λειτουργία επενδυτικού Fund

Η εταιρεία *Citadel Chicago Investment Group LLC*, μια από τις κορυφαίες επενδυτικές εταιρείες με έδρα το Σικάγο, συγκαταλέγεται στους 50 αποδέκτες κλήσης για απολογία στην

Αρχή Ελέγχου Χρηματιστηριακών Συναλλαγών (*US Securities and Exchange Commission SEC*). Η Αρχή διερευνά κατά πόσον οι συναλλαγές επηρεάστηκαν από συγκεκριμένα άτομα που έδρασαν για λογαριασμό των εταιρειών αυτών. Ανάμεσα στις επιπτώσεις των ενεργειών τους ήταν ενδεχομένως και η κατάρρευση της επενδυτικής τράπεζας Bear Stearns καθώς και η κατά 40% καθίζηση της μετοχής της Lehman Co.

Exelon: φιλικές περιβαλλοντικά επενδύσεις

Η εταιρεία Exelon Co. ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να εξαλείψει τις εταιρικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στα επόμενα 12 χρόνια. Η Exelon, που εδρεύει στο Σικάγο, έχει 5,4 εκατομμύρια καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας και 500.000 καταναλωτές φυσικού αερίου στο Illinois. Διαθέτει, μάλιστα, 17 πυρηνικούς αντιδραστήρες, που αντιπροσωπεύουν το 20% του συνολικού ενεργειακού πυρηνικού δυναμικού των ΗΠΑ. Το κόστος της προσπάθειας αυτής θα ανέλθει σε 10 δις δολ. και, σύμφωνα με τους ιθύνοντες της εταιρείας, πρόκειται για προσπάθεια ισοδύναμη με την απόσυρση από τους αυτοκινητόδρομους των ΗΠΑ 3 εκατ. αυτοκινήτων.

Σύμπραξη GE με αραβικό sovereign fund

Στα μέσα Ιουλίου, η *General Electric* και ο ελεγχόμενος από την κυβέρνηση του Αμπού Ντάμπι επενδυτικός βραχίονας *Mubadala Development* συμφώνησαν τη δημιουργία κοινού επενδυτικού σχήματος, με αρχικό κεφάλαιο 8 δις δολ (4 δις δολ. η κάθε πλευρά), το οποίο, εντός της προσεχούς τριετίας, θα δραστηριοποιηθεί ιδίως στη Μ. Ανατολή και την Αφρική. Η σύμπραξη *General Electric-Mubadala* αναμένεται να προχωρήσει, κυρίως, σε εξαγορές εταιρειών, κατά το πρότυπο των επενδυτικών σχημάτων "private equity". Μαζί με δανεισμό στον οποίο θα προβεί, η συνολική αξία των επενδύσεων θα φθάσει τα 40 δις δολ., 5 φορές το αρχικό κεφάλαιο. Εκπεφρασμένη πρόθεση της *Mubadala*, που συστάθηκε το 2002, είναι να καταστεί ένας από τους 10 μεγαλύτερους θεσμικούς επενδυτές στην ίδια τη *General Electric*, στόχος που προϋποθέτει την αγορά μετοχών ύψους άνω των 3 δις δολ.

Πωλήθηκε το Chrysler Building

Στις 9 Ιουλίου, ο πιο διάσημος -μαζί με το Empire State Building- ουρανοξύστης της Ν. Υόρκης, το ύψους 319 μ. *Chrysler Building*, πωλήθηκε από την TMW στο Επενδυτικό Συμβούλιο του Αμπού Ντάμπι έναντι τιμήματος 1 δις δολ. περίπου. Για την ακρίβεια, οι Άραβες επενδυτές απέκτησαν το 75% επί της επικαρπίας (και, ειδικότερα, επί του δικαιώματος μίσθωσης) των γραφείων του τεράστιου ακινήτου, καθώς το ίδιο το κτίριο και το οικόπεδό του ανήκουν, από τότε που κατασκευάστηκε (1929-30), στο κολλέγιο Cooper Union.

Γ) ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Κατασκευές: Οι εκτιμήσεις για το 2008

Σύμφωνα με εισήγηση του κ. R. Murray, αντιπροέδρου της *McGraw-Hill Construction* στο παναμερικανικό συνέδριο του κλάδου στο *St. Charles* (Ιούνιος 2008), οι προοπτικές στην αγορά νεόδμητης **κατοικίας** δεν είναι ευχάριστες: η περιστολή του δανεισμού εκ μέρους των Τραπεζών αναμένεται να μειώσει τον αριθμό των νέων μονοκατοικιών το 2008 στις 650.000 περίπου από 936.000 το 2007 (έναντι 1.331.000 το 2006 και 1.626.000 το 2005, έτος όπου καταγράφηκε ιστορικό υψηλό). Ομοίως το 2008 ο αριθμός των νέων κατοικιών που βρίσκονται σε πολυόροφα κτίρια (condominiums κλπ) δεν αναμένεται να υπερβεί τις 345.000, έναντι 442.000 το 2007, 516.000 το 2006 και 532.000 το 2005. Η περιστολή του δανεισμού έχει πλήξει και σημαντικά mega-projects σε ολόκληρη τη χώρα όπως τα ύψους 4 δις δολ. *Atlantic Yards* στο Μπρούκλιν της Ν. Υόρκης και το ύψους 1,5 δις δολ. *Cosmopolitan Resort* στο Λας Βέγκας. Επιπλέον, το σύνολο του κλάδου αναμένεται να επηρεαστεί αρνητικά από τη ραγδαία αύξηση της τιμής του πετρελαίου και των πρώτων υλών εν γένει: στο χάλυβα-σίδηρο, λ.χ., μεταξύ Ιουλίου 2007 και Απριλίου 2008, ο δείκτης τιμών παραγωγού έχει ανέλθει κατά 20%. Ως προς τα **εμπορικά κτίρια** (πολυκαταστήματα, εμπορικά κέντρα, ξενοδοχεία και γραφεία), για το 2008 αναμένεται καθίζηση της τάξης του 19%, στα 23.500.000 τετρ. μέτρα. Σημαντική πτώση της τάξης του 10% (από 8.000.000 τετρ. μέτρα σε 7.200.000 τετρ. μέτρα) αναμένεται το 2008 και στην επιφάνεια των νέων ξενοδοχείων, που την περίοδο 2006/2007 είχε αυξηθεί κατά 5%.

Ομοίως η επιφάνεια των νέων κτιρίων γραφείων, που την περίοδο 2006/2007 είχε αυξηθεί κατά 4%, το 2008 αναμένεται να μειωθεί κατά 11% (από 20.000.000 τετρ. μέτρα σε 17.860.000 τετρ. μέτρα). Ως προς τα «**θεσμικά κτίρια**», στα μεν *εκπαιδευτικά κτίρια* (σχολεία, βιβλιοθήκες, πανεπιστήμια-φοιτητικές εστίες, εργαστήρια, μουσεία κλπ) η επιφάνεια των νέων κατασκευών το 2007/2008 αναμένεται να καταγράψει μικρή - 1%- πτώση από τα 20.500.000 τετρ. μέτρα στα 20.200.000 τετρ. μέτρα, στα δε *νοσηλευτικά και συναφή ιδρύματα* η επιφάνεια των νέων κατασκευών το 2007/2008 θα καταγράψει μεγαλύτερη πτώση της τάξης του 5%, από 9.400.000 τετρ. μέτρα σε 8.930.000 τετρ. μέτρα. Η επιφάνεια των νέων **εργοστασίων** αναμένεται το 2008 να καταγράψει πτώση 6% από τα 7.700.000 τετρ. μέτρα στα 7.250.000 τετρ. μέτρα (το 2007 είχε παραμείνει αμετάβλητη, παρά την προαναφερθείσα αύξηση της αξίας κατά 25%). Όσο για τα **δημόσια έργα**, αυτά περιλαμβάνουν τους *δρόμους-γέφυρες*, με μερίδιο αγοράς 44,3% το 2007 (53,4 δις δολ.) και τα *περιβαλλοντικά έργα* (ιδίως τις μονάδες επεξεργασίας λυμμάτων και τα φράγματα), με μερίδιο αγοράς 30,6% το 2007 (36,8 δις δολ.). Ένας σημαντικός παράγοντας, ο οποίος στην τρέχουσα οικονομική συγκυρία θα επιδράσει αρνητικά στην πορεία των δημόσιων έργων, είναι το αυξανόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα τόσο της κεντρικής (ομοσπονδιακής) κυβέρνησης όσο και 21 επί μέρους Πολιτειών. Πάντως, για το 2008 η αξία των νέων έργων αναμένεται να αυξηθεί οριακά κατά 2%, στα 122,8 δις δολ.

Οι αμερικανικές εισαγωγές ειδών ρουχισμού

Σύμφωνα με στοιχεία του *Trade&Trade Policy* μηνός Αυγούστου, οι αμερικανικές εισαγωγές ειδών ρουχισμού αυξήθηκαν το 2007 κατά 3,2%, φτάνοντας τα 73,9 δις δολ. Αντίστοιχα, και ο όγκος των εισαγωγών αυξήθηκε κατά 3,5% σε 23,3 δις τετρ. μέτρα υφασμάτων. Αντίθετα, το 1^ο τετράμηνο του 2008 οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 3,7% σε αξία και κατά 2,9% σε όγκο, λόγω της γενικότερης επιβράδυνσης της αμερικανικής οικονομίας. Η Κίνα ήταν ο κύριος προμηθευτής ειδών ρουχισμού των ΗΠΑ για την περίοδο 2007/αρχές 2008. Κατά τους υπόλοιπους μήνες του 2008, πάντως, παρατηρείται μείωση των κινεζικών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ, αναγόμενης κατά κύριο λόγο σε γενικότερη απώλεια

ανταγωνιστικότητας των κινεζικών προϊόντων. Αντίθετα, αυξήθηκαν σημαντικά οι εισαγωγές ειδών ρουχισμού από το Βιετνάμ, μετά την εισδοχή της χώρας στον ΠΟΕΕ (11.1.1008). Αύξηση παρουσίασαν επίσης οι εισαγωγές από Μπαγκλαντές, Καμπότζη, Ονδούρα και Ινδονησία, κατά την ίδια περίοδο, ενώ μειώθηκαν οι εισαγωγές από Μεξικό και Ταϊλάνδη.

Δ) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Η αμερικανική αγορά φέτας

Η κατανάλωση τυριών στις ΗΠΑ έχει σημειώσει σημαντική αύξηση και ποιοτική διαφοροποίηση τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης καλύπτεται από την εγχώρια παραγωγή, ενώ οι εισαγωγές αυξάνονται σταδιακά και ανήλθαν το 2006 σε 1 δις δολ. Η Ιταλία κατέχει την πρώτη θέση στις εισαγωγές τυριών των ΗΠΑ με μερίδιο αγοράς 21,6%, η Γαλλία με 13%, η Νέα Ζηλανδία 7,2%, η Αργεντινή με 6,4%, η Ολλανδία με 6,3%, η Δανία με 6,2%, η Ελβετία με 4,4% και η Αυστραλία με 4%. Οι εισαγωγές τυριών από την Ελλάδα αντιπροσωπεύουν το 1,45% των εισαγωγών (περίπου 15 εκατ. δολ. σε αξία) και κατανέμονται σε 3 *δασμολογικές κλάσεις*: Στη δασμολογική κλάση **0406905600** υπάγονται 12, συνολικά, τυριά (ανάρι, φλάουνα, κασκαβάλ, κασέρι, κεφαλογαβιέρα, κεφαλοτύρι, μακεδονικό, μυζήθρα, πεκορίνο Αμφιλοχίας, σαγανάκι, τουλούμι, whey), τα οποία καλύπτουν το 61% του συνόλου των εξαγωγών μας, ήτοι 9 εκατ. δολ. το 2006. Στη δασμ. κλάση **0406905700** υπάγονται 5 τυριά (μανούρι, χαλούμι, λαδοτύρι, ρικότα, φέτα) που αντιπροσωπεύουν το 35,6% των εξαγωγών μας, ήτοι 5,26 εκατ. δολ. το 2006. Οι εξαγωγές φέτας καλύπτουν το 80%, κατά μέσο όρο, της συγκεκριμένης κατηγορίας. Στη δασμ. κλάση **0406909500** περιλαμβάνονται υποκατάστατα και μίγματα τυριών που εισάγονται από την Ελλάδα και τα οποία καλύπτουν το 3% του συνόλου των εξαγωγών μας, ήτοι 446,4 χιλ. δολ. το 2006.

Οι συνολικές **εισαγωγές** τυριών που υπάγονται στη δασμολογική κλάση **0406905700**, στην οποία ανήκει η φέτα, ανήλθαν το 2006 σε αξία στα 39,98 εκατ. δολ. Οι εισαγωγές φέτας από Ελλάδα (5,26 εκατ. δολ.) είχαν το 2006 μερίδιο αγοράς **13,1%**, με πρώτη τη Γαλλία (11,88 εκατ. δολ. και μερίδιο αγοράς 29,7%), δεύτερη τη

Βουλγαρία (περίπου 8 εκατ. δολ. με μερίδιο αγοράς 20,2%), τρίτη την Ισπανία (6,88 εκατ. δολ. και μερίδιο αγοράς 17,2%) και τέταρτη την Ιταλία (5,42 εκατ. δολ. με μερίδιο αγοράς 13,6%). Συνολικά, οι **πωλήσεις** τυριών τύπου φέτας το 2006 ανήλθαν σε όγκο στα 14,4 εκατ. rounds και σε αξία στα 122,8 εκατ. δολ., σε σύνολο πωλήσεων τυροκομικών προϊόντων 8,881 εκατ. δολ. Η κατανάλωση λευκών τυριών τύπου φέτας είναι υψηλή και πολλά είδη τυριών τύπου φέτας πωλούνται σε μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων λιανικής, καθιστώντας μ'αυτόν τον τρόπο το προϊόν προσιτό στο μέσο Αμερικανό καταναλωτή. Ωστόσο, η φέτα που πωλείται ευρέως στις μεγάλες αλυσίδες είναι κυρίως προϊόν που **παράγεται εγχώρια** και όχι το αυθεντικό προϊόν Ελληνικής προελεύσεως. Δεσπόζουσα θέση στην αγορά κατέχει η εταιρεία με την επωνυμία *Athenos*, η οποία εδρεύει στην Πολιτεία Wisconsin, την κυριότερη περιοχή παραγωγής γάλακτος στις ΗΠΑ. Συνήθως, αυθεντική ελληνική φέτα πωλείται μόνο σε ειδικευμένα καταστήματα (specialty food), σε καταστήματα delicatessen και αλυσίδες τροφίμων υψηλής ποιότητας ή στη λεγόμενη ethnic market.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της *Wisconsin Agricultural Statistics Service*, η εγχώρια παραγωγή τυριών τύπου φέτας σημείωσε εκρηκτική άνοδο την τελευταία δεκαετία, αφού από 21.745 χιλ. rounds το 1997 έφθασε τα 63.731 χιλ. rounds το 2007. Καλύπτει συνολικά το 16% της παραγωγής τυροκομικών προϊόντων του Wisconsin και κατέγραψε μέση ετήσια αύξηση 15,9% την περίοδο 1993-2007. Συνεπώς, ένα από τα κυριότερα προβλήματα που συναντά η αυθεντική ελληνική φέτα, για την αύξηση των πωλήσεων και του μεριδίου αγοράς της στις ΗΠΑ, είναι ότι ο κύριος όγκος της κατανάλωσης -90%- καλύπτεται από την εγχώρια παραγόμενη «φέτα».

Το μεγαλύτερο μέρος από το εναπομένον τμήμα της αγοράς τύπου φέτας καλύπτεται από εισαγωγές από **τρίτες** -εκτός Ελλάδας- **χώρες**, ιδίως Δανία, Γαλλία, Βουλγαρία, Καναδά κ.ά. Για τις χώρες που ανήκουν στην ΕΕ, η Ελλάδα θα μπορούσε να επικαλεστεί την κατοχύρωση της φέτας ως «*Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης*» (ΠΟΠ) από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, και αφορά αποκλειστικά τυρί από πρόβειο γάλα που παράγεται με παραδοσιακό

τρόπο στην Ελλάδα και, μάλιστα, σε οριοθετημένες γεωγραφικά περιοχές, και να ζητήσει την απαγόρευση διακίνησης προϊόντων προέλευσης ΕΕ με την ονομασία φέτα, ακόμα και αν προορίζονται για εξαγωγή σε άλλες, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρες.

Ένα ακόμη πρόβλημα που αντιμετωπίζει η αυθεντική ελληνική φέτα στις ΗΠΑ είναι η **υψηλή τιμή** της σε σχέση με το εγχώρια παραγόμενο προϊόν. Κατά συνέπεια, τα diners αλλά και πολλά ξένα εστιατόρια και καταστήματα μαζικής εστίασης, καθώς και ο κύριος όγκος της βιομηχανίας υπηρεσιών τροφίμων (food service) χρησιμοποιούν το πολύ φθηνότερο εγχώριο τυρί τύπου φέτας.

Ομογενής σχεδιαστής μόδας στο Σικάγο

Ο επιτυχημένος ομογενής John Varvatos, που συγκαταλέγεται στους κορυφαίους σχεδιαστές μόδας, επεκτείνει τις δραστηριότητές του και στο Σικάγο, καταλαμβάνοντας έναν από τους πλέον γνωστούς εμπορικούς χώρους στη Rush street. Μέχρι το τέλος του έτους θα έχει 9 σημεία πώλησεως υψηλής ποιότητας στις ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των μπουτίκ αντρικής μόδας που διαθέτει στη Ν. Υόρκη και το Σαν Φρανσίσκο. Έχοντας εργαστεί στο παρελθόν στους οίκους Polo Ralph Lauren και Calvin Klein, και μετά τη στρατηγική συνεργασία που επέτυχε με την Converse, ο John Varvatos προσβλέπει σε δυναμικότερη παρουσία στο άμεσο μέλλον στον κλάδο του ανδρικού ενδύματος.

Δείπνο υψηλής γαστρονομίας στο Equinox

Στις 17 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε, στο βραβευμένο εστιατόριο **Equinox** της Ουάσιγκτων, δείπνο υψηλής γαστρονομίας στο πλαίσιο συνεργασίας του Γραφείου ΟΕΥ της πρωτεύουσας με την οργάνωση *Les Dames d'Escoffier*. Το δείπνο τελούσε υπό την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας, ενώ χορηγός των επιλεγμένων ελληνικών κρασιών ήταν το Υπουργείο Εξωτερικών. Οικοδεσπότης του δείπνου ήταν ο διακεκριμένος σεφ *Todd Gray*, ο οποίος παρασκεύασε επί τόπου σειρά ιδιαίτερων ελληνικών εδεσμάτων, συνοδεία ελληνικών κρασιών, εξηγώντας ταυτόχρονα στους προσκεκλημένους τη διατροφική αξία των επιλεγμένων υλικών και εξυμνώντας τη μεσογειακή κουζίνα και τα βιολογικά προϊόντα.

Το *Equinox* διαθέτει ελληνικά κρασιά στην πλούσια κάρτα του, ενώ έλαβε πρόσφατα την ύψιστη διάκριση «*Fine Dining of the Year*» στην απονομή βραβείων της *Restaurant Association of Metropolitan Washington*. Οι *Les Dames d'Escoffier* είναι μια επαγγελματική-εκπαιδευτική οργάνωση γυναικών που δραστηριοποιείται σε όλη την Αμερική, στους τομείς της γαστρονομίας αλλά και της φιλοξενίας.

Ε) ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Διακεκριμένος Έλληνας σεφ στο *Zaytinya*

Το πολυβραβευμένο εστιατόριο *Zaytinya* της Ουάσιγκτων, του διάσημου σεφ *José Andrés* και της εταιρείας *ThinkFoodGroup*, το οποίο τα τελευταία χρόνια συγκαταλέγεται μονίμως στα πέντε καλύτερα εστιατόρια της πόλης, οργανώνει *15ήμερο φεστιβάλ Ελληνικής γαστρονομίας* (8-21/09/2008), με επίτιμο προσκεκλημένο τον γνωστό Έλληνα σεφ Χριστόφορο Πεσκιά, ιδιοκτήτη του εστιατορίου «48» στην Αθήνα. Μεταξύ 3 και 8 Σεπτεμβρίου ο Έλληνας σεφ θα επιδείξει νέες προσεγγίσεις παρασκευής ελληνικών εδεσμάτων στους σεφ αλλά και τους θαμώνες του εστιατορίου, αναδεικνύοντας τις τελευταίες τάσεις της Ελληνικής κουζίνας και προωθώντας τα ελληνικά κρασιά. Κατά την έναρξη του φεστιβάλ προγραμματίζεται δεξίωση, υπό την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας Ουάσιγκτων και παρουσία του Πρέσβη κ. Μαλλιά, με τη συμμετοχή διακεκριμένων προσκεκλημένων από το χώρο της γαστρονομίας, ενώ κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί και εκδήλωση αποκλειστικά για τους εκπροσώπους του ειδικού Τύπου.

Αν και μη ελληνικό εστιατόριο, το *Zaytinya* προβάλλει την ελληνική κουζίνα, μιας και στο αμιγώς μεσογειακό μενού του συμπεριλαμβάνονται επιλεγμένα ελληνικά εδέσματα, ενώ για την εσωτερική του διαρρύθμιση αντλήθηκαν στοιχεία από την αρχιτεκτονική της Σαντορίνης. Το *ThinkFoodGroup* περιλαμβάνει επίσης τα εστιατόρια *Jaleo*, με ισπανικά tapas, και το *Oyamel*, με μεξικανική κουζίνα, ενώ ο σεφ *José Andrés* έχει δική του τηλεοπτική εκπομπή γαστρονομίας.

Καινοτόμα ελληνικά προϊόντα διατροφής στην αλυσίδα *Whole Foods* το φθινόπωρο

Σε συνάντηση στη Ν. Υόρκη (16 Ιουλίου) στελεχών των Γραφείων ΟΕΥ Ουάσιγκτων και Ν. Υόρκης με εκπροσώπους της γνωστής αλυσίδας σουπερμάρκετ *Whole Foods*, συζητήθηκαν η δυνατότητα διοργάνωσης, το προσεχές φθινόπωρο, μιας παρουσίασης καινοτόμων ελληνικών τροφίμων καθώς και η επίσκεψη στην Ελλάδα εκπροσώπων της εταιρείας, στις αρχές του 2009. Σημειώνεται ότι τα *Whole Foods* διαθέτουν 270 καταστήματα σε όλες τις ΗΠΑ και επικεντρώνονται σε φυσικά και βιολογικά προϊόντα (natural-organic).

Προετοιμασίες για το Φεστιβάλ Ελληνικής Κουζίνας στο Σικάγο

Στις 18 Σεπτεμβρίου 2008 θα λάβει χώρα στο Σικάγο το 1^ο Φεστιβάλ Ελληνικής Κουζίνας. Ήδη 20 αναγνωρισμένοι σεφ έχουν δηλώσει συμμετοχή στο ξεχωριστό αυτό γεγονός και η ανταπόκριση από τους παράγοντες της αγοράς είναι μεγάλη.

Γραφείο ΟΕΥ Ουάσιγκτων
2217 Massachusetts Ave., NW
Washington, DC 20008
Tel 202-939-1365
Fax 202-939-1324
E-mail oeypdc@greekbassy.org

Γραφείο ΟΕΥ Νέας Υόρκης
150 East 58th st (suite 1701)
New York, NY, 10155
Tel 212-7512404
Fax 212-5932278
E-mail greektradeoffice@aol.com

Γραφείο ΟΕΥ Σικάγου
650 North St Clair St
Chicago, IL, 60611
Tel 312-3353915
Fax 312-3353958
E-mail ecocom-chicago@mfa.gr

Υπεύθυνοι Έκδοσης:
Ι.- Α. Μαυρομιχάλη-Γεν. Συμβ. ΟΕΥ Α',
Ν. Μπελιάς-Συμβ. ΟΕΥ Β'

Επιμέλεια:
Γ. Παπαναστασίου-Γραμ. ΟΕΥ Β' Β. Σιταράς-Γραμ. ΟΕΥ Β', Ν. Δούκας-Γραμ. ΟΕΥ Γ', Χ. Παπαδόπουλος-Γραμ. ΟΕΥ Γ', Κ. Δασκαλόπουλος-Γραμ. ΟΕΥ Γ', Ε.-Μ. Μάντικα, Επιστημονική Συνεργάτης Γρ. ΟΕΥ Ουάσιγκτων